1893 — 1973
80
років
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXX. Ч. 176. TWO SECTIONS (SECTION I) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СУБОТА, 22-го ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER) 1973 No. 176. VOL. LXXX.

КОРОТКІ ВІСТКИ

ЗМЕНШИВСЯ ДЕФІЦИТ У ПЛАТНИЧОМУ БАЛЯНСІ ЗСА

Департамент торгівлі сповістив, що в другому кварталі 1973-го року стан платничого балянсу зовнішньої торгівлі ЗСА значко поліпшився, бо дефіцит, тобто відплив долярів з країни, зменшився. Протягом останніх кількох років платничий балянс Америки виказував і ще далі виказує дефіцит, але згадане поліпшення створює надію, що це є початок зміни на краще.

ПРЕЗИДЕНТ НІКСОН ПРО МОРҐЕДЖОВІ ПОЗИЧКИ

У середу, 19-го вересня, у посланні до Конгресу, президент Ніксон запропонував, щоб Уряд звільнив більше фондів на морґеджові позички. Це дало б змогу багатьом родинам із середньої кляси закупити власні хати, а також заохотило б будівельну індустрію підвищити свою продукцію. Через фінансову ситуацію, тепер дуже тяжко дістати морґеджову позичку. Пропозиції президента Ніксона мали б це змінити. У посланні до Конгресу Президент також запропонував, щоб замість будувати ще більше житлових будинків для родин із нижчими й середніми прибутками, краще давати їм фінансову допомогу для оплати чиншів.

АДВОКАТИ ПРЕЗИДЕНТА В СПРАВІ МАГНЕТОФОННИХ ЗАПИСІВ

Адвокати президента Ніксона в середу, 19-го вересня, заявили апеляційному судові, що вони далі розглядають пропозицію цього суду щодо компромісу в справі магнетофонних записів, але натякнули, що Президент на цей компроміс не погодиться. Минулого тижня апеляційний суд запропонував, щоб президент Ніксон, його адвокати та спеціяльний прокуратор Арчибалд Кокс спільно переслухали магнетофонні записи та постановили, котрі з них можна передати федеральній лаві присяжних, яка розглядає кримінальні аспекти Вотерґейтської афери.

ЧІЛЕ ВІДКРИЄ КОПАЛЬНІ МІДІ ДЛЯ ПРИВАТНИХ ІНВЕСТИЦІЙ

Новий військовий уряд Чіле повідомив, що відкриє 5 великих копалень міді для приватної інвестиції, не тільки чілійської, але теж закордонної. Ці копальні були націоналізовані попереднім урядом марксистського президента Сальвадора Альєнде. Військовий уряд заявив, що буде дотримуватися ліберальної економічної політики, але базованої на приватній ініціятиві.

ТЕЛЕВІЗІЙНІ СІТКИ ЧЕРГУВАТИМУТЬСЯ У ПЕРЕДАЧАХ ВОТЕРҐЕЙТСЬКИХ ПЕРЕСЛУХАНЬ

Три головні телевізійні сітки повідомили, що вони черґуватимуться в переданні переслухань, які в наступному тижні відновить сенатська Вотерґейтська комісія. Телевізійні сітки зазначили, що дотепер вони домовилися тільки щодо першого тижня переслухань. Переслухання мають розпочатися в понеділок, 24-го вересня, та будуть передавані на станціях сітки Ей-Бі-Сі. У вівторок переслухання передаватиме Ен-Бі-Сі, а в середу Сі-Бі-Ес.

ІНСТАЛЯЦІЯ НОВОГО КОРОЛЯ ШВЕЦІЇ

19 вересня відбулася у Стокгольмі інсталяція нового шведського короля Карла XVI Ґуслава, внука недавно померлого Ґустава VI Адольфа. Інвеститура відбулася на засіданні шведського кабінету у королівській палаті. Новий король вибрав за своє мотто: „За Швецію згідно з вимогами часу". До 1 січня 1975 р. король буде формально головою уряду і головнокомандувачем шведськими збройними силами. Після 1 січня 1975 р. функції шведського короля згідно з новою конституцією будуть тільки церемоніяльні.

КІНЦЕВІ ВИСЛІДИ ВИБОРІВ У ШВЕЦІЇ

За неофіційними даними в останніх виборах до парляменту шведські соціял-демократи здобули 156 місць (43.58% голосів), втративши сім. Комуністи, які творять з соціял-демократами коаліцію, здобули 19 місць (5.32%), збільшивши свій стан на два місця. Разом ліва коаліція здобула 175 місць (48.9%) на всіх 350 місць в парляменті. Опозиційна права коаліція здобула теж 175 місць (48.79%), при чому Партія центру (кол. Аґрарна) здобула сама 90 місць (25.09%), збільшивши свій стан на 19 місць. Поміркована партія (кол. Консервативна) здобула 51 місце (14.29%) — здобуток 10 місць, а Ліберальна партія — 34 місця (9.41%), втративши 24 місця. Дотеперішній прем'єр-міністер Олоф Пальме, лідер шведських соціял-демократів, заповів, що він буде намагатися оформити новий кабінет.

Українська філателія відзначила 80-річчя „Свободи"

Ню Йорк. (Ол. Соколишин). — Заходом ентузіяста української філателії інж. Михайла Вітоніва, в Бостоні появилися чергові філателістичні видання, цим разом присвячені 80-річчю „Свободи", органу Українського Народного Союзу. Інж. Мих. Вітонів видав ще два видав поштівки білого і жовтого кольорів із написом в чотирикутнику одної половини картки: 80-річчя „Свободи", по середині відзнака статуї свободи з тризубом та датами 1893-1973 по боках та словами „Служби Народові" внизу. Під тим є напис „український щоденник", Джерзі Сиҭі і Ню Йорк. Збоку є англійський напис. Крім поштівки інж. Мих Вітонів видав ще два роди таких значків блоками по чотири копюри зеленої, жовтої та рожевої барв з подібним текстом й рисунком та подібним текстом й відзнакою статуї свободи з

80-РІЧЧЯ „СВОБОДИ"
1893 1973
Служби Народові
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК
ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК

тризубом, з написом по англійськи „Свобода" та дати 1893-1973 і місцевість їх видання — Бостон, Масс.

Інж. Мих. Вітонів у сорокріччя великого голоду в Україні видав дві картки із значками в двох кольорах, білу із значком 7 мільйонів жертв, де зображено маму із вмираючою з голоду дитиною та значок плугатора, який вмирає біля плуга, з написом: „Злочин голоду — Злочин Москви".

Прокуратор Кокс і Білий Дім не дійшли до порозуміння в справі магнетофонних записів

Вашингтон. — У четвер, 20-го вересня, адвокати президента Ніксона та спеціяльний прокуратор Арчибалд Кокс повідомили апеляційний суд, що вони не дійшли до порозуміння в справі магнетофонних записів, зв'язаних з Вотерґейтською аферою. Минулого тижня апеляційний суд запропонував, щоб през. Ніксон, його адвокати та прокуратор Кокс спільно переслухали ці магнетофонні записи та вирішили, що з них можна передати федеральній лаві присяжних, яка розглядає кримінальні аспекти Вотерґейтської афери. Апеляційний суд призначив був 20-го вересня, як остаточну дату на відповідь обох сторін в справі цього компромісу. Адвокати Білого Дому та прокуратор Кокс заявили, що вони зустрічалися три рази для обговорення цього запропонованого компромісу, але не могли дійти до порозуміння. Це означає, що конституційне питання, чи Президент ЗСА є зобов'язаний передати лаві присяжних записи приватних розмов із своїми дорадниками, таки дійде до Найвищого Суду ЗСА. Білий Дім і прокуратор Кокс напевно не погодяться на рішення апеляційного суду, а внесуть відклик до Найвищого Суду. Апеляційний суд повинен видати своє рішення в справі передачі магнетофонних записів протягом одного, або двох тижнів, а тоді справа перейде до Найвищого Суду, сесія якого розпочинається 1-го жовтня ц.р.

Президент Ніксон відмовився передати магнетофонні записи лаві присяжних, покликаючися на принцип конфіденційности президентських розмов. Його адвокати твердили, що якщо б Президент був змушений передати ці записи, то тоді ніякий майбутній Президент, ні його дорадники, ні представники інших держав не могли б мати запевнення, що їх розмови та важливі таємні наради не стануть публічними. Але президент Ніксон кілька разів також заявляв, що підчиниться „дефінітивному рішенню" Найвищого Суду, хоч відмовився пояснити, що він розуміє під „дефінітивним рішенням".

Дорадники губернатора Рокефеллера намовляють його кандидувати на Президента

Ню Йорк. — Газета „Ню Йорк Таймс" із п'ятниці, 21 вересня, повідомила, що більшість дорадників губернатора Нелсона Рокефеллера радять йому не кандидувати п'ятий раз на губернатора Ню Йорк стейту, а старатися здобути номінацію Республіканської партії на пост Президента ЗСА. Вибори на губернатора мають відбутися 1974-го року, а президентські в 1976 році. Сам губ. Рокефеллер не дає точних відповідей на запитання, чи він плянує кандидувати на губернатора, чи на Президента ЗСА. Але багато з його дорадників думають, що він вже тепер кандидатує на пост Президента, а спроба здобути пост губернатора стейту Ню Йорк п'ятий раз буде тільки тактичним маневром. Сам Рокефеллер не заперечує, що він плянує здобути номінацію на Президента, але також і не підтверджує. Наприклад, на запит одного журналіста, чи він хоче бути Президентом ЗСА, Рокефеллер відповів, „Я заінтересований служити в будь-який спосіб". Дорадники Н. Рокефеллера твердять, що він погодився б бути назначений на Віцепрезидента ЗСА, якщо б віцепрезидент Еґню справді зрезиґнував, бо це було б ще одним способом дійти до Білого Дому. Але ці дорадники думають, що у випадку резиґнації Еґню, більші вигляди на призначення на пост Віцепрезидента має Джон Коннеллі, колишній губернатор Тексасу, який має нібито „стояти ближче до президента Ніксона".

Страйкуючі робітники та фірма „Крайслера" порозумілися

Детройт. — У понеділок, 17-го вересня, представники страйкуючої спілки Об'єднаних Автомобілевих Робітників дійшли до умовного порозуміння з фірмою „Крайслер" в справі нового робітничого контракту. Цей договір тепер мусить бути ратифікований членством робітничої спілки, яка вийшла на страйк у п'ятницю, 14-го вересня. За твердженням провідників Об'єднаних Автомобілевих Робітників, новий трирічний контракт надає робітникам більше голосу в установлюванню, скільки годин на тиждень вони мають працювати та в яких умовах. Угода між робітничою спілкою та фірмою „Крайслер" містить такі точки: протягом кожного з трьох років заробітні платні будуть підвищені на 3 відсотки, а в першому році, крім 3 відсоткової підвишки, робітники також дістануть 12 центів більше на годину; ніякий робітник не може бути змушений працювати більше ніж 9 годин на день, тобто примусові додаткові години праці „овертайм" обмежено до одної години денно, як також робітник не може бути змушений працювати в неділю й має право щотретю суботу мати вільну; після 30 років праці, не зважаючи на вік робітника та на те, чи він дістає гроші від соціяльного забезпечення, чи ні, кожен робітник має право на повну пенсію. Крім тих точок, новий контракт встановлює методи, за якими робітнича спілка та працедавець спільно можуть поліпшити здоровні умови та безпеку у фабриках.

Президент робітничої спілки Леонард Вудкак заявив, що умови нового контракту є „переломовими" і такими, що встановлюють прецедент для інших робітничих спілок. Спілка Об'єднаних Автомобілевих Робітників сподівається, що подібні контракти можна буде підписати також з двома іншими автомобілевими фірмами, а саме з Дженерал Моторс і Фордом, з якими тепер також ведуться переговори.

ДОНАЛД СЕҐРЕТТІ ПЛЯНУЄ ПРИЗНАТИСЯ ДО ВИНИ

Доналд Сеґретті, який за інструкціями від Комітету для перевибору Президента, мав нібито саботувати виборчу кампанію Дем. партії, плянує признатися до вини та співпрацювати з прокуратурою. Такі інформації подав спеціяльний прокуратор Арчибалд Кокс. З достовірних джерел стало відомо, що в заміну за співпрацю, Сеґретті має дістати частинний імунітет від судового переслідування. Думають, що Сеґретті подасть прокуратурі інформації про причетність інших осіб до спроб саботажу виборчої кампанії Демократичної партії.

З вимогою свободи руху для людей та ідей виступив також українець А. Марченко

Москва. — До мужніх виступів акад. А. Сахарова, А. Солженіцина і П. Літвінова приєдналися, не зважаючи на всю режимну погромницьку кампанію, вже після її тимчасового припинення в совєтській пресі, також й інші совєтські дисиденти. Крім 67-літньої письменниці Лідії Чуковської, доньки одного з найвидатніших російських письменників і літературознавців Корнія Чуковського, яка опублікувала самвидавним способом свій есей „У шкаралупці мовчання", з обороною акад. Сахарова проти безпідставних атак режимної пропаганди, виступив з апелем до учасників женевської Конференції для справ безпеки і співробітництва забезпечити світовий рух людей та ідей в усіх країнах світу та зокрема в Совєтському Союзі також українець Анатолій Марченко, довголітній в'язень совєтських тюрем і концтаборів й автор виданих самвидавом й публікованих на Заході п.н. „Мої зізнання" спогадів про його переживання в сучасних совєтських концтаборах. Разом із цим в СССР пожвавився знову самвидавний рух: появляються у численних відписах заяви й відкриті листи Сахарова, Солженіцина, як також виступи на їх оборону. Водночас із цим у московській „Правді" з вівтірка цього тижня появилася на першій сторінці статтяя проти „пересаджування" в совєтське суспільство чужих для совєтської системи поглядів і практик капіталістичного світу і його ідеології.

В СССР створено окрему установу для міжнародної охорони авторських прав

Москва. — Совєтські газети сповістили про формальне створення окремої аґенції для міжнародної охорони авторських прав, згідно з підписаною совєтським урядом 27 травня ц. р. Конвенцією авторських прав. Створено цю аґенцію у висліді засідання представників 14 т. зв. „творчих спілок", тобто режимних організацій, що об'єднують письменників, образотворчих мистців, композиторів, журналістів, науковців, фільмарів та інших. Очолив новостворену режимну „Всесоюзну аґенцію авторських прав" 42-літній Борис Панкін, журналіст і колишній редактор офіційного органу комсомолу „Комсомольская Правда". В розмові з представником ТАСС'у Панкін заявив, що Совєтський Союз надаватиме чужоземним авторам при публікуванні їхніх творів у СССР ті самі права, що матимуть совєтські автори в інших державах світу. Сказав також Панкін, що участь СССР у міжнародній конвенції авторських прав причиниться до поширення культурних взаємин і міжнародної виміни в таких ділянках, як література, наука і мистецтво. Згідно із ствердженням Панкіна, досі Совєтський Союз був першою державою в світі щодо кількости виданих в СССР перекладів з чужих літератур. За його ствердженням з 1917 р. в СССР опубліковано переклади творів письменників із сто й однієї чужоземної країни, включно із 1 200 авторами із країн „народних демократій", 520 французькими авторами, 470 німецькими, по 320 американських й англійських, 130 італійськими та яких 500 письменниками з африканських та азійських країн. Належних чужоземним авторам гонорарів совєтські видавництва досі здебільшого не виплачували, хіба тільки авторам з комуністичних держав. У своїй розмові Панкін ствердив ще, що всі зв'язки совєтських авторів із чужоземними видавництвами — тобто договори щодо видання їх творів і гонорарів — будуть відбуватися виключно через Всесоюзну аґенцію авторських прав.

ЗСА змагатимуть до полагодження конфлікту на Близькому Сході

Вашингтон. — Інформуючи про призначення Генрі Кіссінджера державним секретарем, президент Ніксон звернув увагу на важливість полагодження ізраїльсько-арабського конфлікту. Дещо пізніше, на пресовій конференції президент Ніксон повновно наголосив це питання і заявив, що розв'язка його належатиме до першочергових завдань нового державного секретаря. Ізраїльські політичні чинники переконані, що ЗСА поновлять намагання покінчити із станом непевности на Близькому Сході та довести до замирення між Ізраїлем і арабськими державами. Вони сподіваються, що конкретні заходи з боку Генрі Кіссінджера почнуться десь під кінець 1973 року і з того приводу в Єрусалимі є мова про „зимову офензиву Кіссінджера" на Близькому Сході. Міжнародні коментатори висловлюють думку, що найближчі місяці будуть для Ізраїлю і для ЗСА досить утруднені, бо у питанні Близького Сходу Ізраїль разом з ЗСА будуть осамітнені, зокрема, коли йдеться про форум Об'єднаних Націй, де скоро почнеться загальна дебата над проблемою Близького Сходу. Має свою чималу вимову у цьому випадку те, що арабські держави зуміли за останні місяці знайти спільну мову та навіть оформити з'єднаний фронт проти Ізраїлю. Цей фронт включає сьогодні Єгипет, Сирію, Йорданію, як безпосередніх противників Ізраїля. Одночасно, він втішається активною підтримкою всіх інших арабських держав, в першій мірі Саудійської Арабії, на яку досі найбільше ЗСА могли розраховувати. Що більше, всі згадані арабські держави устійнили плян спільної акції на міжнародній арені, при чому має максимально бути використаний їхній найважливіший засіб — нафтове багатство. Уряди арабських держав-нафтових продуцентів довели до відома всіх заінтересованих держав, що вони могтимуть розраховувати на арабську нафту і догідні торговельні умови тільки тоді, коли підтримають арабські претенсії до Палестини. Важливість цієї зброї прекрасно усвідомляють собі у Вашинґтоні і тому є всі підстави думати, що американський уряд зробить усе можливе, щоб довести до ізраїльсько-арабського замирення.

СТРАЙК СВІТСЬКИХ УЧИТЕЛІВ КАТОЛИЦЬКИХ ШКІЛ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ

Світські учителі, які викладають у 8-ох католицьких середніх школах у Брукліні та Квінсі, Ню Йорк, продовжують страйк, який розпочався в понеділок, 17-го вересня. Учителі вимагають підвишок заробітної платні, бо твердять, що через зріст коштів прожитку їх платні недостатні.

ВІДБУВСЯ ДЕВ'ЯТИЙ КОНҐРЕС УКРАЇНЦІВ В АРҐЕНТИНІ; ВАСИЛЬ КОСЮК ОБРАНИЙ НА ГОЛОВУ ЦЕНТРАЛЬНОЇ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ

Буенос Айрес (М. Д.) — В днях 15 і 16 вересня 1973 р. відбувся тут намічений IX Конґрес Українців в Арґентині, який цим разом відбувся із дворічним запізненням. Приготування до Конґресу започатковано 9 вересня 1972 року за почином Головної Ради Української Центральної Репрезентації, яка скликала нараду представників всіх існуючих організацій і тоді створено Передконґресову Комісію та чотири підкомісії, які зайнялися його організацією. Після довших нарад та дебат дійшло до повного зговорення організацій та устійнено одну спільну та коаліційну листу Керівних органів УЦР, проголошуючи остаточно реченець та програму Конґресу.

Програма Конґресу складалася із 4-ох частин, які проведено згідно із наміченим порядком при участі всіх існуючих організацій та їх філій.

Перший день Конґресу започатковано в суботу 15 вересня ц. р. в залі Українського Католицького Об'єднання, з денним порядком, зложеним із 11 точок, що їх передбачає правильник УЦР. Конґресом проводила Президія, до якої були обрані: голова — М. Данилишин, заступник — І. Карвацький, секретар — мгр М. Василик і заступник Т. Данилюк. Після переведення реєстрації делеґатів та других вступних формальностей, були подані звіти з діяльности УЦР за минулу каденцію, які започаткували обширну дискусію делеґацій поодиноких установ, а вслід за тим уділено абсолюторію уступаючій Управі. Окремою точкою затверджено листу нових Керівних Органів УЦР, як рівнож обговорено доповнення та зміни статуту. Окремо відчитано і прийнято ряд резолюцій в справі потреб українських спільнот в розсіянні та в обороні історичних прав наших Церков і нашого народу. На закінчення новообраний голова УЦР В. Косюк виголосив своє „експозе" та відспіванням „Не пора" закінчено перший день Конґресу.

Другий день Конґресу. — Неділя 16-го вересня о год. 9-ій рано учасники IX Конґресу склали вінок квітів під пам'ятником ген. Сан Мартіна, — а вслід за тим відбулися Богослужби в намірені української спільноти, в УАПЦеркві та в Українській Католицькій Катедрі при участі вірних обох наших віровизнань.

По полудні о годині 4-ій відбулася спільна маніфестація української спільноти Буенос Айресу й околиць біля пам'ятника Т. Шевченкові в парку „Трес де Февреро", як рівнож новообрана Управа УЦР зложила вінок квітів у стіп Батька-Тараса, при чім доповідь в еспанській мові виголосив І. Липинський, а всі присутні відспівали „Заповіт". Після маніфестації в залі Централі „Просвіти" відбулося закінчення Конґресу, де з промовами виступали М. Данилишин, В. Косюк, Р. Зінько, М. Михалюк і В. Котульський, а на закінчення відбулося спільне прийняття для всіх присутніх.

Склад нової Центральної Репрезентації Українців

У IX Конґресі брали участь 24 існуючі організації з ключем по 5 делеґатів від центральних організацій і по 2 делеґати від їх філій. Інші організації мали по 3 делеґати. Керівні Органи нової УЦР були вибрані на підставі спільного зговорення і одної „коаліційної" листи, яку Конґрес затвердив одноголосно. Склад нової Центральної Репрезентації Українців в Арґентині такий:

Президія: голова — Василь Косюк, 1-ий заступник — Степан Сергійчук, 2-ий заступник — Іриней Липинський, секретар — Роман Зінько, заступник — Богдан Качор, скрабник — Богдан Литвинович і заступник — Іван Жибак.

Члени Управи: п-і Катерина Мурашко, Володимир Вербицький, Онуфрій Стрига, Теодосій Данилюк, Микола Лівша, Осип Кузьмич, Юрій Іваник, Михайло Загрибельний і п-і Марія Полоз.

Ревізійна Комісія: Богдан Яхно, Мирослав Самоверський і Микола Сліпченко.

Президія Головної Ради: голова — Володимир Котульський, заступник — Осип Галатьо, секретар — Михайло Василик і заступник Арсеній Созоник.

У Чіле правдоподібно відбудуться військові суди

Сантіяго, Чіле. — З достовірних джерел передано вістки, що новий військовий уряд Чіле плянує поставити під військовий суд яких 5,200 цивільних осіб, які були притримані під час державного перевороту, який повалив владу лівого уряду марксистського президента Сальвадора Альєнде. Ця інформація була передана пресі одним високим урядовцем Чіле, який не хотів, щоб преса подала його прізвища. Якщо військові суди видадуть кару смерти для котрогобудь із притриманих цивільних, то цю кару мусітиме затвердити військовий командант даної округи. Військова хунта, яка перебрала владу в Чіле, в неділю, 16-го вересня, повідомила, що військові та поліційні чинники притримали понад 4,000 прихильників президента Альєнде, який закінчив самогубством під час перевороту. Правдоподібно будуть поставлені під суд також деякі чужинці, переважно лівих політичних переконань, яким президент Альєнде надав був право на політичний азиль. Хунта твердить, що вони брали участь в терористичних акціях і в збройних сутичках під час державного перевороту.

Новий президент Чіле ген. Аугусто Піночет Угарте, відповідаючи на питання, які були переслані йому газетою „Ню Йорк Таймс", заявив, що він хотів би, щоб нові вибори відбулися якнайскорше. Це має статися, сказав Угарте, коли країна повернеться до нормального стану та коли буде відновлена єдність чілійського народу. Тоді Чіле зможе повернутися на свій традиційний демократичний шлях. Генерал Угарте також заявив, що збройні сили та крайова поліція „одностайно" постановили розпочати державний переворот, коли виявилося, що марксистські елементи в Чіле посідали великі арсенали зброї. Новий президент Чіле також категорично заперечив, що ЗСА були причетні до цього державного перевороту. На питання „Ню Йорк Таймсу", чи націоналізація індустрії та експропріяція приватних сільських господарств, запроваджені урядом Альєнде, будуть продовжуватися, чи може будуть анульовані, ген. Угарте відповів, що „соціяльні здобутки не повинні бути припинені". Але ці та інші зміни, заявив Угарте, мусять мати леґальні підстави.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

В обороні прав людини

Наступного тижня американський Конґрес почне дискусію над затвердженням проєкту договору, на основі якого Совєтський Союз мав би одержати статус „упривілейованої держави" в торговельних відносинах з ЗСА. Як відомо, цей договір натрапив в обох палатах Конґресу на широкий спротив, при чому противники цього договору вимагають, щоб до нього додати деякі передумови, які стосуються пошанування Совєтським Союзом основних прав людини, а в першій мірі права на „вільний обмін людьми й ідеями". З боку Уряду робляться заходи, щоб Конґрес затвердив цей договір без ніяких передумов, що, очевидно, відповідає інтенціям совєтського уряду, який незвичайно заінтересований торговельними зв'язками з ЗСА.

Справа цього договору стала предметом уваги дисидентських кіл в СССР. Відомий провідний дисидент, академік Андрей Сахаров звернувся з відкритим листом до Сенату ЗСА, апелюючи до всіх сенаторів дати повну підтримку пропозиції сенатора Генрі Джексона щодо додатку до договору між ЗСА і СССР з вимогою до СССР забезпечити своїм громадянам вільну еміграцію. З листа А. Сахарова, передрукованого в сьогоднішньому виданні англомовного „Українського Тижневика", бачимо, яку велику вагу дисиденти в СССР прикладають до цього роду політичного натиску на совєтський режим, сподіваючися, що в цей спосіб можна буде бодай в якійсь мірі примусити совєтський режим респектувати основні права людини. Цей політичний натиск тим важливіший саме тепер, як це правильно підкреслив А. Сахаров, коли СССР пропаґує політику відпруження і заінтересований в економічній допомозі західніх держав.

Справа оборони основних прав людини і засудження всіх тих режимів, які ці права порушують — не є справою одної чи другої держави, а всієї міжнародної спільноти. Особлива відповідальність в цьому лежить на З'єднаних Стейтах Америки, які мають у своєму розпорядженні потрібні засоби і можуть виступити в обороні переслідуваних діячів в СССР. Вирішальним в цьому, безперечно, буде становище Конґресу, який повинен підтримати пропозиції Генрі Джексона в Сенаті, а Мілса-Веніка в Палаті Репрезентантів.

Скажімо своє слово

Немає в світі другої країни, в якій „голос народу" мав би такий рішальний вплив на політику, як він її має в Америці, в цій країні „уряду народу, через нарід і для народу". Але, щоб цей голос мав свій вплив, необхідно, щоб його почули.

Саме тепер, як Уряд президента Ніксона рекомендує, щоб в американсько - совєтських торговельних відносинах признати рабовласницько - колоніяльному Совєтському Союзові статус „упривілейованої нації", і як в Конґресі ЗСА, в Сенаті і в Палаті Репрезентантів, уже в наступному тижні почнеться розгляд тієї пропозиції, кожний з нас і вся наша громада обов'язково повинні сказати своє слово. Ми не були б гідні називати себе своїм іменем і вільними людьми, якби ми в тій преважливій справі не сказали того слова і не довели до відома обраних нами наших репрезентантів, сенаторів і конґресменів, що Америка сама допомогла б здійснити погрозу Хрущова щодо її „угроблення", якщоб такий статус признала.

Ми не маємо сумніву щодо опінії наших громадян у цій справі. Але досвід вчить, що ми не дуже то охочі до писання листів. Правда, маємо деяку кількість громадян, які живо реагують на проблеми американської внутрішньої і закордонної політики, але загал таки пасивно очікує на те, „що з того вийде".

У сьогоднішньому виданні щоденника, як і англомовного тижневика, подані деякі матеріяли в цій справі. В тижневику надрукований повний текст листа акад. Сахарова, а в щоденнику лист проф. Трача та одного із читачів, також професора коледжу, імени якого не називано із зрозумілих причин. Із цих матеріялів, як із дотеперішніх вісток та повідомлень можна зробити тільки одне заключення: нам треба і ми повинні та мусимо сказати своє слово, і сказати його так, щоб його почули. Листи до наших сенаторів і конґресменів це тільки один із багатьох способів вияву нашої опінії і нашого становища. Публічні віча із схвалюванням відповідних резолюцій, зв'язки з місцевою американською пресою і її редакторами, листи до редакцій американських газет, вплив на своїх сусідів і співпрацівників, усе це разом, якщо буде відповідно і своєчасно використане, може не тільки вплинути, але й перерішити справу. Тож — скажімо своє слово!

Іван Кедрин

З ПРОБЛЕМ УКРАЇНСЬКОЇ ДІЙСНОСТИ

2. Висновки для української громади

Українська еміґрація після Другої світової війни викувала термін „визвольної політики", який звучить дуже гарно, навіть трохи урочисто, та проте зміст якого дуже ефімерний. Під назву визвольної політики наші люди здебільша підтягають те, що є просто завданням вільної громади, чи пак одним із її завдань: приєднувати приятелів Україні інформаційно - пропаґандивною акцією, до якої в першу черґу належить видавання поважної англомовної літератури з українською тематикою, але теж — меморіяли, особисті зустрічі, демонстрації, летючки. Правда, в житті поярмленого бездержавного народу все є політикою. У післяверсальській Польщі за політику вважали, коли українець промовляв до поляка, в суді чи на поліції, по-українськи і, здається, теперішні московські преторіяни в Україні мають подібний погляд, бо інакше українські мешканці міст в масі не говорили б по-московськи, свідомо чи підсвідомо лякаючись, щоб не стати „буржуазним націоналістом" в очах того, хто підслухає українську мову. Отож, можна б політикою назвати навчання батьками дітей української мови, чи перехід у Богослужбах з церковнослов'янської на українську літературну мову. Але, очевидно, такі дії не підходять під будь-яку з існуючих дефініцій — що таке політика. Це природні вияви національного колективу, засоби проти асиміляції до чужомовного довкілля, але не політика.

Для ведення політики треба двох сторін, треба двох чи багатьох партнерів і контрагентів. Українська вільна громада не є нині партнером чи контрагентом для будь-кого у широкому світі, української проблеми не існує нині, як проблеми, якою активно цікавляться у широкому світі його державні мужі. Себто: існують референти, які цікавляться нею, як усіма іншими питаннями у світі, як цікавились народами Азії й Африки далеко перед їх деколонізацією. Але сьогодні настала така ситуація у міжнародному світі, що згадувати про Україну не вигідно, бо воно — за думкою західніх провідників — дратує Москву: вони здають собі добре справу, що проблема поярмлених в СССР народів це ахіллесова п'ята совєтської імперії і найбільш дразливе для Москви місце. А що викувало тезу, що альтернативою атомової світової війни є тільки співіснування — що не є правдою — і що ця теза сприяє інтересам торговельних експортерів та завжди ще прихильникам „великого економічного простору", то не згадується України ані всього східньоевропейського колоніяльного стану. Очевидно, до часу, поки той стан не зміниться. Це колись прийде, невідхильно, неминуче, але покищо Захід воліє респектувати совєтську імперію й не помічати злочинности її внутрішньої системи, всього її правління.

У цій ситуації нема місця на активну й поважну українську, та ще й „визвольну" політику. Зате є місце для продовжування місії, що її має і мусить виконувати вільна громада. Паки й паки треба повторювати, у чому зміст тієї місії: зберігати, плекати й поглиблювати ідеал української державної незалежности, бо ідея незалежна від коньюнктури, — треба прерізними способами, вперто й послідовно, пригадувати вільному світові існування проблеми колоніялізму у Східній Европі та, зокрема, пригадувати той стан в Україні, з яким ми не можемо погодитися, без уваги на західні політичні теорії і практики, — треба творити непроминальні культурні вартості, передусім видавати такі твори, що їх не можна видавати в Україні. Ми мусимо усвідомити, що високопарні фрази про визвольну політику є власне нічим іншим, як фразами. Не тавруймо УДЦентру, ані УККА, що їхня політика не приносить українській справі користи, бо ті та всі інші українські керівні установи взагалі не всилі не то вибороти Україні волі якоюсь геніяльною політикою, але й осягнути зміну московської внутрішньої політики. Ми ніколи не вміли чітко відрізнювати ідеології, політики й тактики, а тепер саме маємо такий час, в якому є місце на ідеологію, а не на політику. Зголошування меморіялів, протестаційних нот, улаштовування демонстрацій із транспарентами і летючками — це дія, яка підпадає під інформаційно - пропаґандивну місію та обов'язок пригадування світові існування української проблеми і факту, що існують у світі українці, які кричать і кричатимуть про нестерпний стан в Україні, виручаючи своїх земляків з України, які мають затулені роти. Мусимо робити це не по-аматорськи, імпульсивно й анархічно, але зорганізовано, маючи такі громадсько-політичні верхівки, що їх треба підтримати грішми й пошаною.

Найпершим висновком із трагічної ситуації, яка тепер склалася для України — на її землі і в міжнародному світі — є конечність єдности українського вільного світу. Коли в родині трапляється велике нещастя — її члени забувають про будь-які внутрішньо - родинні суперечки й правильно міркують, що тепер не час на дрібні пересправи. Коли раз-у-раз чуємо, що „треба допомагати рідному краєві", то треба тямити, що вістки про розладдя в українській вільній громаді найбільш пригнічують, пригноблюють, доводять до розпачу наших земляків в Україні. Вони не всилі зрозуміти, які причини диктують вільним українцям, які користуються тими двома найбільшими добрами, що їх нема в Україні — волею і добробутом, — щоб не жити у згоді, а борсатись у конфліктах, ферментах, полеміці, суперництві за титули, за фікційні почесті, за міражі, що не мають найменшої вартости для цілої вільної громади, а тим паче для народу в Україні.

Зрозумілою є ще внутрішня розтіч після кожної великої програ: тоді люди шукають винуватців й одні одних обвинувачують. Але теперішнє українське горе не є наслідком будь - яких промахів будь - якого гурту вільної громади. Ми не завинили ані у звороті західньої політики вбік Москви, ані у звороті московської політики в сторону неосталінізму. Ми не були, як і не є підметом, а предметом, і коли ми хочемо здобути одиноке, що можемо здобути в цьому невідрадному стані, себто — пошану до українства, пошану до українського імени, то не можемо осягнути того множенням фактів, які свідчать тільки

(Закінчення на стор. 3-ій)

„РЕАЛЬНА ПОЛІТИКА"

Моя 86-літня мати в Україні прохала мене вислати їй черевики на літо, бо не може дібрати собі там обуви, на свої старечі ноги, та й в черґах їй годі стояти. У відповідь на те прохання вислав я в перших днях червня ц. р. летунською поштою дві пари черевиків, а коли мати жалілась у серпні, що літо добігає, а черевики ще не дійшли і вона не може вийти з хати, у половині серпня вислав я ще одну пару, що дійшла до мами впродовж двох тижнів. За ту пару черевиків заплатила мати 30 карб. мито. Перша ж пара ще йде...

В нашому Конґресі буде небаром розглядатись питання признати СССР статус „упривілейованої країни" у митних справах. У зв'язку з тим питанням буде розглядатись теж Джексонова поправка в справі еміґрації з СССР, що стосується перш усього жидів. З уваги на жидівські впливи, треба думати, що дискусія буде справді гаряча і широка. Ця дискусія дає знамениту нагоду виявити всю забріханість, гіпокризію і експлуататорський характер московського режиму, та усвідомити в яскравий спосіб не тільки нашому Урядові, але і пересічному громадянинові, який то режим він підпирає, доплачуючи до експорту збіжжя відсіль. Це усвідомило б американському громадянинові нестерпиму ситуацію, де за мої податки Ніксон дарує Брежнєву люксусового „Лінкольна", а моя старенька мати мусить заплатити Брежнєву 30 карб. за черевики, за які я тут заплатив усього 15 дол. і не може дістати дарунку від сина.

Правда „Свобода" повчала читачів не їхати в Україну і обмежити посилки. На жаль, я і багато мені подібних, всупереч вказівкам газети таки їхали і їдуть туди, щоб побачити може востаннє рідних, або подивитись на Україну — може теж востаннє. І всі ті, що їдуть, чи посилають, видають суми грошей і підсилюють рабовласницький режим, бо почуття в тому випадку міцніші, чим ваші директиви.

На мою думку трапляється якраз знаменита нагода доказати, що неґативне ставлення до метод „реальної політики"', є в основі доктринерське, бо і в рамах тієї політики можна зробити багато, а навіть іноді більше, чим визнаючи тільки методи „принципіяльної" політики.

Очевидно американський уряд не може відступити від принципу „не втручатись у питання внутрішньої політики" другої держави і вимагати від уряду СССР змінити їхні еміґраційні чи митні постанови. А все ж еміґраційні вже змінено, і при тій нагоді, завдяки жидам, до свідомости світової опінії дійшло дещо про характер московського режиму.

Як це сталось у питанні еміґрації, так і митна політика уряду СССР може виявитись другою ахілевою п'ятою Москви і причинитись не тільки до зміни тієї політики, з якої багато наших рідних скористало б, але і виявити теж іншу ділянку, де злочинність московської політики находить свій вираз.

Д-р Кіссінджер у переговорах з москалями не може їм сказати у вічі, що вони грабують своїх громадян; але коли б у Конґресі розвинулась широка на цю тему дискусія і один конґресмен за другим та один сенатор за другим зачали вставати і виявляти правдиве обличчя московського режиму, то мабуть, не чекаючи на натяк з боку Кіссінджера зробити щось, щоб заткати уста членам Конґресу, москалі пішли б на уступки, бо торгівля із ЗСА для них життьова справа.

Як ми можемо досягти мети? Писати масово листи до конґресменів і сенаторів, описуючи конкретні факти митної політики СССР. Не треба паплюжити москалів, лиш писати у речевій формі — фактами доказувати, як немудро, навіть злочинно поступив би Конґрес, признаючи СССР статус „упривілейованої країни", і примушуючи мене податками підпирати таке використовування я громадян і скарбу ЗСА.

„Свобода" переповнена високопарними закликами боротись із Москвою, виявляти її імперіяльний, експлуататорський характер. Але про таку надзвичайну коньюнктуру, зробити щось конкретного, що не йшло б у розріз з офіційною американською політикою, але могло б бути погоджене з нею, я не читав у „Свободі'", а принаймні не тепер, коли пора!

Прошу вмістити цей мій лист із закликом до всіх, і тих, що мають рідних дома, і тих, що не мають їх там, писати й інтервеніювати.

Правда, це прояв т. зв. реальної політики, але думаю й читачі погодяться, що це вияв розумної політики, що може мати більші успіхи, як ми передбачуємо.

Було б теж вказане, щоб при допомозі машини УККА зорганізувати теж такий же натиск на членів Конґресу з боку литовців і других підмосковських народів.

Успіх ґарантований, коли крик буде масовий.

Н. Н.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ЛИСТ НА ЧАСІ

Пане Редакторе!

Пересилаю Вам копію мого листа до конгресмена В. Міллса відносно переслідувань у СССР. Якщо бажаєте, можете передрукувати його у „Свободі". На мою думку, треба писати в тій справі до наших сенаторів і конгресменів, — бо, як показується, президент Ніксон нам не допоможе.

Роман Траґ

Рочестер, Н.Й.

Honorable
Wilbur Mills, Chairman
Ways and Means Committee
House of Representatives
Washington, D.C.

I wholeheartedly support your concern about civil liberties in the USSR, and any measures which have this goal in mind. As an American psychologist of Ukrainian origin, I am particularly distressed that many political and cultural dissenters are being locked up in institutions as "mentally sick". ("You must be crazy to criticize our great leaders!")

I agree with you that if the Soviet leaders want a most-favored-nation status from us then they ought to give us something in return. That "something" are some basic civil liberties for their own people which, incidentally, are guaranteed by Soviet constitution but never lived up to. If and when this happens, it is bound to have profound beneficial effects not only inside the Soviet Union but also —since USSR is a world power—in the rest of the world. It would tend to make the world more safe for democracy.

Sincerely,

R. Tratch, Ph.D.
Associate Professor
Dept. of Psychology
St. John Fisher College
Rochester, N.Y.

September 11, 1973

З НАШИХ БУДНІВ

З НАГОДИ „РІЧЧЯ"

Дозвольте скласти в цьому місці кілька слів теплої подяки шановному кумові з Філядельфії, що сховався за псевдо „Іриней Верес" і так мене возвеличав поетичним словом на сторінках „Свободи" з нагоди мого „[illegible]" річчя (про круглу шістьдесятку не хочеться тут згадувати — цур їй та пек!). Та й не тільки те, бо він (кум) і рідне мені подекуди село Водники затягнув легким пером до української поезії. Це в порядку, там йому й місце, поскільки [illegible] та й староєвинно-історичне, не дивлячись на те, що в ньому я не „прийшов на світ", як колись писали, а в сусідньому селі Суходолі, теж Бібрецького повіту...

Чому це болотнисте й [illegible] село називали „сухим долом", — важко збагнути, факт залишається фактом, що я там родився і христився, що й стоїть записане в метриках, а в с. Водниках, куди переїхали під час Першої світової війни мої батьки, я підростав, доростав і виростав. З тим Суходолом я мав потім також неприємність в народній школі, бо коли, наприклад, учителька питала мене: „Де ти, Івасю, вродився?", а я відповідав: „У Суходолі, прошу пані", — то мої шкільні колеги показували на мене пальцем і глузували з мене: „О, о, дивісь, це той, що вродився в стодолі!"

Щоб не [illegible], як то кажуть, дальше баламутства, хочу тут спростувати ще один, маловажний, зрештою, пункт моєї біографії... Хоч у всіх метриках, анкетах і т.п. дата мого народження є 18-ге вересня, то насправді я прийшов на світ „на Маковія", то значить, либонь 15-го серпня старого стилю. Христили ж мене пізніше, 18-го вересня, і до метрикальних книг не затягнули якмусь дати народження, тільки дату хрищення. Пригадую, на цю тему я говорив потім з нашим бібрецьким віцедеканом, сл. п. о. Михайлом Бобовником, який мене христив і миропомазував. Вже нині не пам'ятаю, яке пояснення дав мені годі той світлий душпастир, знаю тільки, що він любив казати, коли раз-по-разу виграває зо мною партію шахів: „А щоб ти знав, що тебе дурний піп не христив!"

Не моя вина та й не моя заслуга в цьому, що я „прийшов на світ" в такому фатальному, бо 13-ому році... Зробили мене редакційні колеги ювілятом — та, треба з тим сумним фактом погодитися і стоїчно його сприйняти. Мій незабутній земляк, покійний Іван Шкварко, звик був казати в таких випадках: „Приємніше прочитати в газеті побажання з нагоди дня народин, ніж власну клепсидру". Сердечна подяка дорогим друзям, приятелям, землякам і товаришам пера, які привітали мене з нагоди „річчя", а складщиною на видання книжки уклінно прошу не турбуватися, в такий тривожний час, коли наш УККА шле сигнали С.О.С., що йому треба, як умерти, 50 тисяч доларів на невідкладну національну потребу!

І[illegible]

В. Ласовський

ШТАМПОВАНА ГОЛОСЛОВНІСТЬ

ДО ДРУГОГО СКВУ

(6)

Далі. Чимало у нас письменників. Звичайно, як це буває в мистецтві, є між ними і добрі письменники і трохи слабші. Є такі, що їх загал радше читає, а є такі, що якось не мають великого признання у читача, хоч вони може і кращі від тих почитних. Але назагал тільки небагатьом щастить побачити свій твір на книгарській полиці. Так не щастить і тим слабшим і тим кращим. Тоді вони, або чимало з них вишкребують свої грошові заощадження і видають свої твори власним коштом. Яка доля накладу тієї книжки, що її автор мусить при своєму адміністраційному безталанні зайнятися кольпортажем, ми можемо собі уявити. Висновки з такого положення залишимо читачеві. Але додамо запитання: чи справді така вже багата у нас літературна продукція, щоб наш загал не міг попитом вирівняти подачу і щоб видавництва без риску могли, може за малими вийнятками дуже слабких творів, друкувати всі белестристичні твори (справа поезії така вже болюча, що краще її не заторкувати)? І ще запитаємося, чим же живе наш загал, чим духово живиться? Чи надто мало ідейні, надто мало конструктивні твори наших письменників, щоб їх проочувати і живитися нашим патріотам чим, на милий Біг, чим?! А прекрасний почин, гуртки книголюбів, у той час зараховується до „габбі" ексцентричних пань. Власне тільки пань!

Національна культура це не успіхи і досягнення в якійсь її галузі, на якомусь її відтинку, в якомусь окресленому часі. Це навіть не сума досягнень у всіх її галузях на тому часовому відтинку. Культура вітальної нації, це її духовість в беззупинному розвоєвому процесі, де однорідне струмування її духового віталізму з праджерел її постання, це загальний тонус, що, нерозривним електричним проводом пробігає віки, а в них наскрізно всі види реалізованої в мистецьких творах духовости. Можуть мінятися форми цієї реалізованої духовости, можуть поставати нові форми її вияву в залежності від політичних, соціяльних, економічних процесів, від впливів довколишніх національних культур, проте істота її стриження залишається незмінна або майже незмінна. На цю істоту складається поєднання в нерозривну цілість концепція краси і добра, морально-етичні заложення, динамізовані вітальним гоном, виявно-творчою снагою.

Ці істини повинні бути орієнтиром у наших змаганнях вдержати нашу діяспоральну культуру на належному поземі, стимулювати її ріст. Але положення бідної тітки, що в нього перманентно її ставимо не приділяючи їй належної уваги, спричиняє невтішні явища, що відходять від цих істин, викривляючи загальний тонус нашої духовости. Мова про деякі галузі наших мистецтв, що в них творчість їх творців обмежується тільки до поверховного імітування певних зразків національної культури, а в тім до змертлювання в них національних формантів.

І ось такі то проблеми встеляють шляхи маршування нашої позабатьківщизняної національної спільноти. Проблеми, що до них належить прикладати багато уваги в турботі за наше завтра. До розв'язування цих проблем, до вмілого вникання в них без насилування свободи творчого духа, але і випрямлювання їх ідейного хребта, повинні бути покликані компетентні одиниці, що зі своїми знаннями поєднують справжній, розважний патріотизм. А таких у нас, славити Бога, не бракує: Другий СКВУ повинен покликати їх до послуг цій великій справі і вони напевно їх не відмовлять.

На закінчення цих побіжних, може невторопних міркувань, але сповнених хвилюванням і затубованістю підписаного за добро спільної нам святої справи, справи нашої чудової України і її живої галузки — позабатьківщизняного українства, міркувань може не позбавлених деяких перебільшень і невиправданого песимізму, приглянькмося цілому комплексові порушених проблем з іншої площини. З тієї площини, з якої доводилось докоряти нашим, батькам народу" і цілому суспільству з приводу того, що є так, як є.

В усій нескромності автора цих міркувань, він допускає думку, що наші „батьки народу" і всі шановні читачі „Свободи" притакнуть цим міркуванням. Мало того. Він допускає думку, що другий СКВУ створить високоавторитетне тіло складене зі згаданих компетентних одиниць зі завданням повести координаційну та стимуляційну акцію для нормалізації нашого духового життя, а це тіло, назвім його прийнятою назвою, „Рада для Справ Культури" пов'яже свою дію зі всіма культурно-освітніми референтурами всіх крайових і клітинних установ. Але, чи це, змінить справу і чи всі рішення і Ради і всіх вкупі референтур вийде поза межі протокольних записів чи резолюційної вербалістики, що нею названі ці міркування як штампована голословність? При найліпшій волі всі заходи людей роботящих і тямущих будуть повністю безуспішні, коли ціла міжконтинентальна Україна не візьме на себе зобов'язання створити матеріяльну базу для реалізації акцій Ради та пов'язаних з нею культ-освітніх установ чи референтур. Мусів би це бути чималий постійно підсилюваний капітал, чималі сотки тисяч долярів річного напливу, щоб розпоцію нашого культурно-національного життя.

Що? — хтось похитає головою. Сотки тисяч долярів великі гроші. Чи подолаємо?

Малий порівняльний відступ. У відповідь на звірське переслідування московським режимом на батьківщині релігії, знищування та закривання церков, вірні у вільному світі ставлять великі, коштовні церкви, що їх збірна вартість йде в великі мільйони. Така відповідь Москві це гідна відповідь і схвально свідчить про наш побожний люд. Своєю жертвенністю він здвигає храми для потреб своєї душі.

А як же з потребами українського духа, що його руйнує з його храмами московин? Чи не має бути наша пряма реакція на смертельно загрозливу нашій нації злочинність окупанта, ставити коштовні храми нашої духовости впоряд з храмами присвяченими потребам наших душ? А чи релігійні храми, що їх звемо українськими церквами, з наголошуванням власне цього прикметника, коли їх цього прикметника „українські" позбавимо, будуть мати рацію існування, коли існують чужі храми, теж католицькі чи православні де теж можна молитися? Отже для закріплення рації існування наших церков ми повинні здвигати храми українського духа, щоб не втратити цих наших церков. Либонь ясно, що не повинні нас лякати ці витрати на духові потреби, коли ми спроможні на значні грошові витрати для вдержання нашого релігійного життя у дорогих нам формах національних наших обрядів.

В акцію придбання постійного припливу матеріяльних засобів для скріплювання та розбудови нашої духовости повинні з повним зрозумінням і наполегливістю включитися два найважливіші чинники в нашому громадському житті — священство і преса. Священство для вдержання при наших Церкві вірних і вдержання наших обрядів, а преса для вдержання її при житті, а втім і вдержання в громадській сукупності нашої маси, її національної особовости, її готовости в міру сил служити визволенню Батьківщини.

Коли має бути мова про нормалізацію наших національно-духових відносин, то треба розпочати енергійну дію для масового зрушення свідомости усього загалу в тому напрямі. Люд наш, головно в Канаді чи Америці слава Богу при грошах. Маємо і своїх мільйонерів і півмільйонерів. І вони, і трохи скромніші в своїх маєтностях, коли промовити до них переконливою мовою, таки вміють на важливе діло по-

(Закінчення на стор. 4-ій)

УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕСОВИЙ КОМІТЕТ АМЕРИКИ НЕГАЙНО ПОТРЕБУЄ $50,000 НА ПРОДОВЖУВАННЯ АКЦІЇ ОБОРОНИ ЛЮДСЬКИХ ПРАВ ТА НА ВИКОНАННЯ СВОЇХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ВІДНОСНО ДРУГОГО СВІТОВОГО КОНГРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ. ДОПОМОЖІТЬ СВОЄЮ ЩЕДРОЮ ПОЖЕРТВОЮ.

UKRAINIAN CONGRESS COMMITTEE OF AMERICA, INC.
302-304 West 13th Street New York, N.Y. 10014

З ПРОБЛЕМ УКРАЇНСЬКОЇ ДІЙСНОСТИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

про декаденцію політичної еміграції. Коли українська вільна громада не розуміє логічно, ані не відчуває інстинктовно, що теперішнє подвійне нещастя України — міжнародна деконьюнктура і скріплення терору в Україні — імперативно вимагає єдности розсіяних у діяспорі українців, то цим не можна здобути пошани у чужинецькому світі. Можна здобути цим хіба повторення опінії, яку висловив ватиканський достойник, що в 20-их рр. приїздив до Львова: „Рутені нон матурі ад реґендум..."

СУДОВИЙ РОЗГЛЯД СПРАВИ МІЧЕЛЛА ТА СТЕНСА

Судовий розгляд справи колишніх членів кабінету президента Ніксона Джона Мічелла та Моріса Стенса почнеться 23-го жовтня ц. р. Розгляд мав початися 11-го вересня, але суддя Ґаґліарді відклат його, щоб дати адвокатам Мічелла і Стенса більше часу підготовити оборону. Мічелла та Стенса обвинувачено в спробі перешкодити в розслідкуванні кримінальної справи, в якій був замішаний фінансист Роберт Веско, який в заміну за цю поміч мав нібито пожертвувати 200,000 долярів на перевиборчу кампанію президента Ніксона. В час кампанії 1972-го року, Мічелл був головою Комітету для перевибору Президента, а Стенс завідував фінансами цього Комітету.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

Видано нову книжку поезій Діми і поему Міри Гармаш

Ню Йорк. — Накладом авторки тут появилася п.н. „Зустріч років" нова збірка поезій відомої української еміграційної поетки Діми. На зміст цієї 48-сторінкової збірки склалися ліричні вірші поетки останніх років. У поетичному доробку Діми це вже п'ята збірка поезій. Діма — це псевдонім поетки, народженої на Роменщині. Еміґрувавши під час війни, вона перебувала якийсь час у Франції і тепер живе у ЗСА. Крім нововиданої збірки Діма є авторкою збірок поезій „Волошки" (1947), „Росяні зорі" (1952), „Мить" (1955) і „Третій берег" (1963), п'єси „Пересаджені квіти" (1957), нарису „День подорожі" (1958) і віршів та оповідань для дітей „М'ячик-Скачик" (1954), „Їжачок" (1958) та „Кіт-Музика" (1971).

Водночас із цим у Філядельфії появилася нова книжка молодої поетки Віри Гармаш „Марія Люїза" — поема про долю еспанки, народженої в Севіллі й адоптованої американською родиною з Ню Йорку. Видано книжку з ілюстраціями Романа Василишина і в обгортці його ж роботи. Міра Гармаш є авторкою виданих досі збірок поезій „Віднайдені роки" (Торонто, 1968) та „Райдуга в пітьмі" (Філядельфія, 1972).

ВІДКРИТТЯ СЕЗОНУ В ЛМКЛЮБІ

Ню Йорк. — Місцевий Літературно-Мистецький Клюб відкриває сезон 1973/74 „Повакаційним вечором", що відбудеться в цю п'ятницю, 21-го вересня ц. р. в домівці Клюбу. В програмі — вакаційні спомини, есеї, гуморески і показ прозірок. Участь приймають: Слава Ґеруляк, Галя Мирошниченко-Кузьма, Іван Кедрин та Ів. Керницький-Ікер. По програмі — ґутірка при чаю. До численної участи запрошує всіх своїх членів та прихильників Управа ЛМКлюбу. Початок — год. 8-ма вечора.

ЗАПОВІДАЮТЬ СВІТОВУ КОМУНІСТИЧНУ КОНФЕРЕНЦІЮ

З Москви інформують про те, що Політбюро ЦК КПСС підготовляє світовий комуністичний конґрес у 1974 році. Мета конґресу — продемонструвати єдність комуністичного світу, а одночасно допровадити до послаблення заходів Китайської Комуністичної партії на протисовєтському відтинку. Останній світовий конґрес відбувся 1969 році, але його збойкотували китайські комуністи та їхні попутчики.

ЗСА ПОДАРУЮТЬ ІНДІЇ ДОВГ

Між Індією та ЗСА ведуться переговори в справі довгу Індії у висоті 3 більйонів долярів. Американці погоджуються списати дві-треті цього довгу при передумові, що уряд Індії встановить тверді речинці сплати балянсу довгу на суму одного більйона долярів, а суму з титулу списаного довгу призначити на відповідне капітальне будівництво.

†

ІГОР СЕРГІЙ ФИЛИПЧАК
ІНЖЕНЕР ХЕМІІ

помер по тяжкій недузі, 18-го вересня 1973 року, в Празі, Чехословаччина, на 72-му році життя.

Осиротив дружину Міляду, дочку Дарію зі зятем Вячеславом Зима, про це зі сумом та жалем повідомляємо Родину, Друзів та Знайомих.

Брат — д-р БОРИС ФИЛИПЧАК з дружиною СОФІЄЮ, сином ІВАНОМ і невісткою ЗІРКОЮ
Сестра — ДАРІЯ РЗАЄВА в Україні

†

З невимовною журбою сповіщаємо Шановних Знайомих, Приятелів та Земляків, що 8-го вересня 1973 року у Лос Анджелес, Каліфорнія, передчасно й ненадійно, на 63-му році життя відійшов у Вічність

сл. п. д-р мед.
ВОЛОДИМИР КОНСТАНТИН ПРУЦ

ПОХОРОННІ ОБРЯДИ відбулися 8-го вересня 1973 року в місцевій Українській Католицькій Церкві, а Тлінні Останки покладено на Вічний Спочинок на кладовищі Кальварія в цьому ж самому місті.

Хай земля прибраної Батьківщини буде Йому легкою.

Опечалена горем —
РОДИНА в ЗСА та Україні

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
Дорогого, Незабутнього МУЖА

бл. п.
АДОЛЬФА КАРПЮКА

будуть відправлені
ПОМИНАЛЬНІ СЛУЖБИ БОЖІ
З ПАНАХИДАМИ

в СЕРЕДУ, 26-го ВЕРЕСНЯ 1973 р. о год. 9-ій ранку, в ST. MARYS UKRAINIAN CHURCH, OZONE PARK, N.Y.;
в СУБОТУ, 29-го ВЕРЕСНЯ 1973 р., о год. 10-ій ранку, в ПРАВОСЛАВНІЙ ЦЕРКВІ, 208 E. 11th St., NEW YORK, N Y.

Про участь в Богослуженнях та молитвах за душу Покійного просить

ДРУЖИНА і РІДНЯ

†

З безмежним жалем і смутком повідомляю Рідних, Приятелів і Знайомих, що 13-го вересня 1973 року, по довгій і важкій недузі, упокоївся в Господі, в Рочестері, Н. Й., мій Одинокий і Найдорожчий БРАТ

бл. п.
ІЛЯРІОН ОСЕЦЬКИЙ

уроджений в місті Стрий, Західня Україна.

Санітарний поручник УГА, член Окружної Команди УВО, член ООЧСУ.

Горем прибита —
Сестра ОЛЬГА ОСЕЦЬКА

7 Princeton Street
Rochester, N.Y. 14605

Д-р З. Матківський, Б. Кучинський — Переможці турніру УНС „16" і „8"

Кергонксон, Н. —. — Д-р Зенон Матківський, в групі чоловіків, і Борис Кучинський, в групі сеньйорів, вийшли вперше переможцями тенісового турніру УНСоюзу „16 і 8 найкращих", який відбувся минулої суботи і неділі, 15 і 16 вересня, на Союзівці в рамцях Традиційного Дня УНСоюзу, головною атракцією якого є вибір Міс Союзівки на наступний рік.

У фінальній грі чоловіків, д-р Матківський переміг Зенона Снилика 4:6, 6:4, 6:4, а Б. Кучинський, в групі сеньойорів, д-ра Володимира Гука, п'ятикратного крайового чемпіона, 6:4, 6:1. У півфіналах, д-р Матківський переміг Романа Ракочого, мол., 7:6, 6:4, а З. Снилик — Юрія Савчака, який при стані 6:7, 7:5, 2:2 віддав партію з уваги на контузію ноги. В групі сеньйорів, Кучинський добився півфінальної перемоги над минулорічним переможцем Богданом Стопницьким, 5:7, 6:2, 6:0, а д-р Гук виелімінував Андрія Гончаренка 6:1, 6:3.

В рунді переможених, тобто змагунів з одною програною, переможцем вийшов Олег Богачевський над Юрієм Карапінкою 6:4, 6:2. В такій же групі сеньйорів, Ігор Сохан повторив свій минулорічний успіх, перемагаючи у фінальній сеньйора українських тенісистів, д-ра Ярослава Рожанковського 3:3, 9:7.

Нагороди фіналістам після кінцевих гор вручили: сенатор Павло Юзик, заступник головного предсідника УНСоюзу на Канаду, головний секретар д-р Ярослав Падох; головний контролер мґр Іван Винник; та головний редактор „Свободи" Антін Драган. В церемоніях взяли участь всі інші члени Головного Екзекутивного Комітету УНСоюзу та його Контрольної комісії, перервавши свої цілоденні наради, які відбувалися в неділю, 16 вересня.

Нагороди, що їх одержали фіналісти цьогорічного турніру — це майстерно виконані металеві фігури роботи Юрія Федорука з Філядельфії, який і був присутній під час їх роздачі. Ю. Федорук, учитель по професії, займається металевою скульптурою у вільний від праці час.

Організаторами цього вже п'ятого з черги річного турніру були Ю. Савчак і З. Снилик. Головний предсідник УНСоюзу Йосип Лисогір — до речі учасник цього, як і попередніх турнірів на Союзівці — погратулював переможцям, подякував організаторам та учасникам і побажав усім змагунам успіхів в будучих турнірах на кортах оселі УНСоюзу.

ШТАМПОВАНА ГОЛОСЛОВНІСТЬ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

спішити зі щедрим датком. Преса повинна розпочати барабанний вогонь, священство закликами до вірних повинно, на зразок нашого патріотичного священства на рідних землях, що стільки прислужилося розбудові національно-культурного життя в краю, доконати того зрушення в переконаннях маси, що досі не доцінювала як слід важливости українського духа для українства, заступаючи його досі партійно-політичним доктринерством та його вилинялою фразеологією в добрій вірі, що таким чином вона діє в користь визволення Батьківщини. Так само, треба сподіватися, доконається перетворення нашого суспільства в масового мецената, масового співтворця і споживача духової культури, яка захоронить її від ідейного маразму і наснажить її синів і внуків до неслабнучої боротьби за українську правду.

. . . І треба сподіватися, що згуртування представників діяспорального суспільства на Другого СКВУ в організуванні і плянуванні черговоі каденції своєї праці, не повторить помилок попередньої каденції.

Треба і так дуже хочеться повірити, що серця всіх учасників СКВУ відкриються і приймуть в себе страждання нашої батьківщини, приймуть як власний біль, біль наших братів, які до самоспалення переживають страждання святої нашої України і кожне їхнє слово і кожна їхня думка буде попередженням дії.

А тоді мрія про вивершення громадсько-творчих перемін, що їх зазнає міжконтинентальна Україна, величною спорудою в метрополії світу, в Ню Йорку, — Світовим Центром Української Культури, перестане бути мрією гурту наших громадян ентузіястів такого твору гідного українців.

Помер видатний польський історик проф. Оскар Галецький

Ню Йорк. — В понеділок 17 вересня ц. р. тут помер на 82-му році життя видатний польський історик, автор багатьох праць з історії Польщі і Східньої Европи проф. Оскар Галецький, президент Польського Наукового Інституту в Ню Йорку в 1952-1964 роках. Покійний, народжений 1891 р. у Відні, закінчив студії в Ягайлонському Університеті у Кракові 1913 р. й викладав там польську історію в 1916-1918 роках і згодом, до 1939 року, був професором східньоевропейської історії у варшавському Університеті. До ЗСА приїхав 1938 р., як професор-гість заходами Фундації Косцюшка. Після окупації Польщі німецькими арміями в 1939 р. виїхав до Франції, щоб зорганізувати й очолити Польський Університет у Парижі. В 1940 р., після окупації німцями Франції, повернувся до ЗСА і став професором Коледжу Вассара і з 1944 аж до 1961 р. був професором Фордгамського Університету. Викладав також в Монтреальському та в Колумбійському Університетах. Після відходу на пенсію викладав в Університеті в Льойолі в Римі і в інших університетах ЗСА. Праці проф. О. Галецького були друковані польською, німецькою, французькою й англійською мовами. Більшість із цих праць, зокрема його студії про Велике Литовське Князівство й церковну унію стосувалися також й історії України. До українців й української справи ставився здебільшого об'єктивно.

Курс Виховників Дошкілля в Ню Йорку

Ню Йорк (О.С.) — Заходом Виховної Референтури при місцевій Окружній Раді СУА, відбудеться Курс Виховників Дошкілля, що триватиме від 22 вересня до 15 грудня 1973 року.

Програму Курсу склав д-р Теодозій Самотулка, яку доповнила і узгіднила Програмова комісія: д-р Теодозій Самотулка, голова; Аполонія Книш, Наталія Хоманчук, Галина Мирошниченко-Кузьма, Олена Макарушка, Іван Близнак — члени. Керівник Курсу — Аполонія Книш. Члени Програмової комісії є рівночасно викладачами. Адміністрація Курсу Виховників Дошкілля: Марта Данилюк — адміністратор, Любомира Артимишин — секретар, Марта Яцушко — скарбник.

Програма Курсу: 1. Психологія дитини. 2. Методи виховання в світличках і дитячих садках. 3. Програма виховання. 4. Практичний вишкіл виховниць дошкілля.

Це — дуже добра нагода не тільки для тих, що живуть в Ню Йорку, але також для членок сусідніх Округ скористати, щоб доповнити своє знання учительки дошкілля та поставити світлички на вищім рівні.

Оплата курсу 40 дол., вписове 2 дол.

СПОРТ

„ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ"— „АЙРІШ - АМЕРІКЕНС", ЕЛИЗАБЕТ 4 : 1 (1 : 1)

Елизабет 16-го вересня — Цією високою високою перемогою „Ч. Січ" — минулорічний віце-чемпіон — „Мейджор Дивізії"" Шейфер Ліги успішно розпачала свій новий сезон. Тією перемогою наші футболісти частинно регабілітували себе за високу програну 1:7, що її зазнали минулої середи з Елизабетом в товариській зустрічі, дохід з якої пішов на фонд допомоги змагунові „Ч. Січі" — Петрові Іличеві, який в нещасливому випадку, втратив майже по лікоть праву руку.

Вправді в обидвох останніх змаганнях „Ч. Січ" виступила в ослабленому складі, в якому ще бракувало окремих ключових змагунів, що мають в найближчих днях ввійти до дружини. У звітових змаганнях після ведення 1:0, що його здобули ірляндці на початку гри, Дмитро Ревиляк вирівняв вислід 1:1, який не змінився до кінця І половини гри. Після перерви знову Ревиляк підніс вислід до 2:1, чергові голі здобули: Володимир Леонів і Михайло Фарміґа.

У наступну неділю „Ч. Січ" відбуде свої чергові мистецькі змагання з Пассейк Італіянс, що відбудуться на площі Фарчерс Гров в Юньйон о 5-ій год. передвечором.

ГАКІВКОВИЙ СЕЗОН

Вже розпочалася підготова до III з черги гаківкового сезону „Ч. Січі". Кожної п'ятниці пізно вечорами відбуваються на льодовій арені Бренч Брук, нормальні тренінги. В цьогорічному сезоні, що розпічнеться в наступному місяці „Ч. Січ" змагатиметься в Гаківській Лізі Юньйон Кавнті. Свої домашні гри „Ч. Січ" відбуватиме на льодовій арені Воріанко в Елизабеті. Докладний плян гор і склад дружини „Ч. Січі" подамо в одному з наступних наших дописів.

„СІЧОВІ ВЕСІЛЛЯ"

Минулої суботи відбулися два чергові „Січові весілля". Кілька сотень гостей з приємністю вітали чисто українські молоді пари: футболіста Богдана Басняка з Ольгою, кол. Петрик і футболіста Зенона Ткачука з Анною, кол. Гой.

Традиційно, спортовці „Ч. Січі, у великій більшості, одружуються з українськими дівчатами. Гратулюємо молодим спортовим родинам!

О. Твардовський

„ТРИЗУБ" — „ІНТЕР ДЖУЛІЯНА" 0 : 0

Філядельфія, 16 вересня 1973 р. — „Тризуб" започаткував цьогорічний осінній сезон копаного м'яча змаганнями проти сильної і добре підготованої італійської дружини „Інтер - Джуліяна" з Ню Йорку, які закінчилися нерішеним вислідом. Обі дружини мають добрі оборонні лінії і добрих воротарів, і тому напасники обох команд мали дуже мало нагод здобути ворота. Одну добру нагоду мав вже в останній хвилині гри „Тризуб", але Кузевич не попав до порожніх воріт з дуже близької віддалі. Італійці сподівалися високої перемоги і зразу провели кілька швидких акцій, загрожуючи воротам „Тризуба", але в короткому часі тризубівці опанували гру, — перебрали ініціятиву й вдержали перевагу до самого кінця. Цьогорічну команду „Тризуба" буде не так легко побити, а при кращім зіграню змагунів вона повинна зайняти чільне місце в табелі розгривок. Найслабшим в команді був Пуліта і заміна його Кузевичем оживила гру. Коли б це було зроблено скоріше може вислід був би інший. Склад команди „Тризуба": воротар Б. Ригбі, Смит, Барто, О'Ніл, Сторцель, Міл, Кристі, Суліван, Трік, Льоґгард, Кузевич, Римарчук, Пуліта і Конде. Глядачів було коло 700, та при такій гарній погоді могло бути двічі більше. У передзмаганнях грала команда новаків (до 13-го року життя) перші лігові змагання сезону проти „Липрикове", виграючи ці змагання сензаційним вислідом 15:0. Ворота здобули: Гевко 2, Сисак 3, Максимюк 2, Козак 2, Примович 2, Кузьма і Сверида. Це — вислід праці тренера С. Кундиревича.

Дві другі команди доросту „Тризуба" програли свої змагання проти доросту „Лайтгавзу", а юньйори не розіграли змагань, бо противник не з'явився на час. Найближчої неділі „Тризуб" виїжджає до Ню Йорку на змагання проти Готи, а щойно в неділю 30-го вересня ц. р. відбудуться чергові змагання за мистецтво Оберліґи ДАФБ проти Греко-Ам. СК у Філядельфії на грищі при 5900 Н Брод вул.

По змаганнях в домі „Тризуба", відбулась зустріч змагунів аматорських команд і їхніх батьків. При столах засіло коло 50 змагунів, перекуску приготовили матері змагунів. Р. Савчак у слові до змагунів вказав на виховні цілі спорту та візвав їх чесно і по спортовому боронити барв „Тризуба" та не залишати його на все своє життя.

М. С.

ШАХОВІ ТУРНІРИ В ТОРОНТІ

У Торонті, у приміщеннях „Варзіті Арена", в днях 1-2-3-го вересня ц. р. відбувся великий відкритий шаховий турнір, в якому взяли участь 320 шахістів Канади і ЗСА.

Турнір проходив швайцарською системою в шістьох обігах, поділений на три групи. У висліді першої групи переможцем вийшов Г. Купреянів з Торонта, здобуваючи 6 точок без програної, з нагородою 1000 дол., друге і третє місце зайняли Л. Дей з Оттави — канадієць і Г. Фустер мадяр з Торонта по 5 точок на 6 можливих.

Із другої групи, перше місце здобув І. Кілгоир з Торонта, з третьої групи перше місце здобув Д. Пайдж із ЗСА. Шкода, що в цього роду великих турнірах не беруть участи наші молоді шахісти таких організацій, як СУМ чи Пласт, а це дало б добру заправу в клюбових шахових турнірах. На жаль, в цьому турнірі тільки чотирьох українців з Торонта брали участь в першій групі: В. Дзера 19 р., Б. Назарко, А. Лупиняк і П. Безкачко, які мали сильних суперників, бо в цій групі змагалося шістьох інтернаціональних майстрів, Г. Фустер, — мадяр з Торонта, Г. Купреянів — югослав з Торонта, Сайді — італієць з Ню Йорку, В. Добріч із Торонта, Л. Дей з Оттави, К. Рогофер із Рочестеру, ЗСА.

Б. Назарко

ТРАГІЧНА СМЕРТЬ УГОРСЬКОГО КОМУНІСТИЧНОГО ДОСТОЙНИКА

В часі інспекції металюргічного заводу в Міскольчу загинув заступник угорського прем'єр - міністра П. Валий. Згідно з свідченнями, в той момент, коли Валий переходив попри котел з розтопленим металом, підіймальний кран зіпсувся і, падаючи, штовхнув міністра в котел, де він був важко поранений і небавом помер.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ДМИТРО САРАХМАН, член УНС Відд. 379 Б-ва св. Юрія в Чикаго, Ілл., помер 10 липня 1973 р. на 49 р. ж. Нар. в с. Звір, Україна і став членом УНС в 1951 р. Полишив у смутку дружину Ольгу, доньку Вікторію, сина Петра. Похорон відбувся 13-го липня ц. р. на цвинтарі св. Миколая в Leyden Township, Ill.

Вічна Йому Пам'ять!
М. Семків, секр.

ОСИП НИЦОТ, член УНСоюзу Відд. 338 в Донора, Па., помер 5 вересня 1973 р. на 85 р. ж. Став членом УНСоюзу в 1916 р. Полишив у смутку 2 доньки: Анну, Юлію, 2 синів: Павла і Лева. Похорон відбувся 8 вересня ц. р. на цвинтарі Monongahela, Donora, Pa.

Вічна Йому Пам'ять!
М. Кущ, секр.

МИКОЛАЙ МУРАЛЬ, член УНС Відд. 364 Б-ва св. Василія в Клівленді, Огайо, помер 5 вересня 1973 р. на 75 р. ж. Став членом УНС в 1944 р. Полишив у смутку дружину Анну. 2 доньки: Дороту і Айлін та 5 внуків. Похорон відбувся 8 вересня ц. р. на цвинтарі Brooklyn Heights, Cleveland, Ohio.

Вічна Йому Пам'ять!
В. Владика, секр.